

آیین‌نامه پذیرش برگزیدگان علمی دوره کارشناسی برای ورود به دوره دکتری مصوب ۱۳۹۱/۳/۱ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

در اجرای سیاست‌های حمایت و هدایت استعدادهای درخشان مصوب جلسه ۴۱۹ مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی و بند ۵ بخش ج از ماده ۲ قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی مبنی بر برنامه‌ریزی برای شناسایی و حمایت از استعدادهای درخشان و هدایت آنها به سمت اولویت‌های راهبردی کشور در حوزه‌های مختلف علوم و نیز در اجرای ماده ۱۸ قانون برنامه پنجم توسعه مبنی بر حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری آیین‌نامه «پذیرش برگزیدگان علمی دوره کارشناسی برای ورود به دوره «دکتری» به شرح زیر تدوین شده است:

ماده ۱- تعاریف

- ۱-۱- وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری؛
- ۲-۱- دوره: دوره کارشناسی به دکترای تخصصی است که داوطلب واجد شرایط پس از گذراندن آن به اخذ درجه دکتری نایل می‌شود؛
- ۳-۱- مؤسسه: هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی کشور که مطابق مقررات وزارت فعالیت می‌کنند؛
- ۴-۱- سازمان سنجش: سازمان سنجش آموزش کشور؛
- ۵-۱- آزمون جامع: آزمون برای احراز قابلیت‌های آموزشی و پژوهشی

بخش ششم: آموزشی / ۱۰۱

دانشجو برای آغاز فعالیت‌های پژوهشی است که در انتهای بخش آموزشی دوره انجام می‌شود؛

۱-۶- آیین‌نامه دوره دکتری: آیین‌نامه دوره دکتری (ابلاغیه شماره ۲۱/۵۷۲۰۹ مورخ ۱۳۸۹/۹/۱۷) مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۹/۸/۸ شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی است.

ماده ۲- اهداف

۱-۲- ایجاد زمینه مناسب برای ارتقا و تنوع بخشی به دوره‌های تحصیلات تکمیلی؛

۲-۲- کمک به تقویت بنیه علمی دوره‌های تحصیلات تکمیلی با افزایش سهم پژوهش و توانمندسازی نیروی انسانی در تراز بین‌المللی؛

۲-۳- تسریع در تربیت نیروی انسانی متخصص، مبتکر و خلاق؛

۲-۴- توجه به تفاوت استعدادها و فراهم‌ساختن امکان شکوفایی استعدادهای درخشان.

ماده ۳- دانش‌آموختگان دوره کارشناسی پیوسته که تحصیل خود را حداکثر در ۸ نیم‌سال تحصیلی به پایان رسانده باشند در صورت داشتن یکی از شرایط زیر می‌توانند در همان رشته تحصیلی دوره کارشناسی خود از تسهیلات این آیین‌نامه بهره‌مند شوند:

۳-۱- دارندگان نشان جهانی المپیادهای دانش‌آموزی که پس از گذراندن هفت نیم‌سال تحصیلی به لحاظ میانگین کل حایز رتبه اول تا سوم در میان دانشجویان هم‌رشته و هم‌ورودی خود باشند؛

۳-۲- دارندگان نشان طلای کشوری المپیادهای دانش‌آموزی که پس از گذراندن هفت نیم‌سال تحصیلی به لحاظ میانگین کل حایز رتبه اول تا سوم در میان دانشجویان هم‌رشته و هم‌ورودی خود باشند؛

۳-۳- برگزیدگان رتبه‌های ۱ تا ۳ نهایی المپیادهای علمی- دانشجویی کشوری در هر یک از رشته‌های تحصیلی که پس از هفت نیم‌سال تحصیلی به

لحاظ میانگین کل حایز رتبه اول تا سوم در میان دانشجویان هم‌رشته و هم‌ورودی خود باشند؛

۳-۴- شرکت‌کنندگان در آزمون کارشناسی ارشد سازمان سنجش که به لحاظ رتبه آزمون جزو پنج درصد برتر پذیرفته‌شدگان در گرایش مورد تقاضا باشند.
تبصره ۱- ملاک محاسبه میانگین کل دانشجویان دوره کارشناسی پیوسته که زودتر از نیم‌سال تحصیلی دانش‌آموخته می‌شوند، تا پایان نیم‌سال تحصیلی ماقبل آخر می‌باشد.

تبصره ۲- اسامی حایزین شرایط بند «۳-۴» در رشته‌های دارای مجوز برگزاری دوره، از طریق درگاه اینترنتی سازمان سنجش اعلام می‌شود.
ماده ۴- افراد مذکور در ماده ۳ صرفاً می‌توانند برای سال تحصیلی بلافاصله پس از دانش‌آموختگی در دوره کارشناسی، از تسهیلات ورود به دوره بهره‌مند شوند.

ماده ۵- مدت مجاز تحصیل در این دوره ۵/۵ سال است و در صورت ضرورت با تأیید مؤسسه حداکثر دو نیم‌سال تحصیلی به این مدت اضافه می‌شود.
ماده ۶- مجموع واحدهای این دوره شامل حداقل ۵۴ واحد است که از این تعداد حداقل ۳۰ و حداکثر ۱۲ واحد است و دانشجو در نیم‌سال آخر بخش آموزشی از اخذ حداقل واحد معاف است.

ماده ۷- تعداد واحدهای درسی در بخش آموزشی این دوره در هر نیم‌سال تحصیلی حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ واحد است و دانشجو در نیم‌سال آخر بخش آموزشی از اخذ حداقل واحد معاف است.

ماده ۸- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ از ۲۰ است و میانگین کل قابل قبول دانشجو در بخش آموزشی حداقل ۱۶ از ۲۰ می‌باشد.

تبصره ۱- چنانچه میانگین کل نمرات دانشجو کمتر از ۱۶ باشد، باید حداکثر در یک نیم‌سال تحصیلی درس‌هایی را (علاوه بر سقف واحدهای درسی) برای

جبران میانگین کل بگذرانند.

تبصره ۲- برای حفظ کیفیت آموزشی و پژوهشی در این دوره، در صورتی که میانگین نمره دانشجو در دو نیمسال (متوالی یا متناوب) کمتر از ۱۶ باشد، تحصیل وی به دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته تبدیل می‌شود.

تبصره ۳- دانشجویی که وضعیت تحصیلی وی به دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته تبدیل شده است، باید علاوه بر گذراندن واحدهای درسی دوره مذکور، دو تا چهار واحد درس سمینار را بگذرانند تا به اخذ مدرک کارشناسی ارشد آموزش محور نایل شود.

ماده ۹- دانشجو موظف است در پایان نیمسال دوم نسبت به تعیین استاد راهنما اقدام کند، آزمون جامع در پایان نیمسال چهارم برگزار خواهد شد و دانشجو باید تا پایان نیمسال پنجم نسبت به دفاع از موضوع رساله خود اقدام کند.

تبصره - تعداد استادان راهنما و مشاور براساس آیین‌نامه دوره دکتری تعیین می‌شود.

ماده ۱۰- دانشجو باید با نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده یا پژوهشکده در آزمون جامع که شامل حداقل سه درس اصلی و تخصصی به انتخاب استاد راهنما و تصویب گروه آموزشی است، شرکت کند. این آزمون باید به گونه‌ای باشد تا توانمندی، تحلیل و استنباط دانشجو برای آغاز فعالیت پژوهشی سنجیده شود.

تبصره ۱- توانایی در زبان خارجی دانشجویان دوره باید تا قبل از آزمون جامع از طریق شرکت در آزمون زبان سازمان سنجش ویژه دوره دکترای تخصصی احراز شود.

تبصره ۲- میانگین نمرات آزمون جامع نباید کمتر از ۱۶ باشد، دانشجویی که میانگین نمرات آزمون جامع وی کمتر از ۱۶ باشد، صرفاً می‌تواند برای یکبار در آزمون درسی که نمره آن کمتر از ۱۶ می‌باشد، به‌منظور جبران میانگین آزمون جامع شرکت کند.

تبصره ۳- دانشجویی که پس از دو بار آزمون جامع نتواند میانگین ۱۶ را کسب نماید، از ادامه تحصیل در این دوره محروم و به وی مدرک کارشناسی ارشد آموزش محور (با رعایت مفاد تبصره ۳ ماده ۸) اعطا خواهد شد.

ماده ۱۱- دانشجو پس از تدوین رساله و تأیید استاد یا استادان راهنما و به شرط کفایت دستاوردهای علمی رساله از نظر شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده و پذیرش چاپ قطعی حداقل دو مقاله علمی- پژوهشی معتبر، موظف است در حضور داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۱- چنانچه رساله دانشجو کاربردی و یا کارفرمای مشخص تأمین کننده هزینه پروژه باشد و به حل مشکل علمی تخصصی حوزه کاربرد به تأیید مقام مسؤول ذی‌ربط منتهی شده باشد، پایان‌نامه می‌تواند با یک مقاله همراه باشد و در صورتی که کارفرمای پروژه اجازه انتشار نتایج حاصل را به لحاظ محرمانه بودن یا داشتن امتیاز خاص بهره‌برداری ندهد، از شمول مقاله مستثنا خواهد بود.

تبصره ۲- وظایف و ترکیب هیأت داوران و ارزیابی رساله براساس آیین‌نامه دوره دکتری انجام می‌گیرد.

تبصره ۳- چنانچه رساله دانشجو غیرقابل قبول ارزیابی شود، بنا به تشخیص هیأت داوران، دانشجو مجاز است حداکثر ظرف شش ماه اصلاحات لازم را در رساله خود به عمل آورد و صرفاً برای یک‌بار دیگر از آن دفاع کند.

تبصره ۴- دانشجویی که نتواند از فرصت اعطا شده استفاده کند یا به رغم استفاده از آن نتواند نمره قبولی از رساله خود دریافت کند، با توجه به فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی انجام داده، مدرک کارشناسی ارشد آموزشی- پژوهشی دریافت خواهد کرد.

ماده ۱۲- دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و کسب درجه قبولی از رساله خود به دریافت مدرک دکتری نایل می‌شود.

ماده ۱۳- مؤسسات مجری دوره موظفند شیوه‌نامه اجرایی این آیین‌نامه را

بخش ششم: آموزشی / ۱۰۵

برای تحقق اهداف کلی تدوین نمایند و پس از تصویب شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه به اطلاع معاونت آموزشی وزارت برسانند.

ماده ۱۴- متقاضیان ورود به دوره در نیمه دوم خرداد ماه هر سال پس از ثبت نام در درگاه اینترنتی سازمان سنجش، در صورت داشتن شرایط مندرج در ماده ۳ به مؤسسات مجری دوره معرفی و مؤسسات مذکور موظفند تا ۱۵ تیرماه نسبت به اعلام اسامی پذیرفته شدگان خود به سازمان سنجش اقدام نمایند. بدیهی است ثبت نام قطعی از افراد مذکور پس از تأیید نهایی آن سازمان انجام می شود.

ماده ۱۵- برگزاری این دوره در هر یک از مؤسسات مجری با مجوز شورای گسترش آموزش عالی امکان پذیر می باشد.

ماده ۱۶- برنامه درسی هر رشته تا زمان تصویب برنامه های اختصاصی دوره توسط شورای برنامه ریزی، طبق برنامه های درسی مصوب دوره کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی موجود با تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۱۷- کلیه مواردی که در این آیین نامه پیش بینی نشده است، تابع آیین نامه آموزشی دوره دکتری می باشد.

ماده ۱۸- مسؤولیت نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه، بر عهده معاونت آموزشی وزارت است.

ماده ۱۹- این آیین نامه مشتمل بر یک مقدمه، ۱۹ ماده و ۱۳ تبصره در جلسه ۷۹۸ مورخ ۱۳۹۱/۳/۱ شورای برنامه ریزی تصویب شد و برای دانشجویانی که از سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ و پس از آن در این دوره پذیرفته می شوند، قابل اجرا است.

وزیر علوم و تحقیقات و فناوری- کامران دانشجو